

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 84 0 P 020232 12 Rev
Dana: 12.02.2013. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Darka Osmića, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Jadranke Stanišić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca - protuženog G.Đ. iz B., Ulica ..., koga zastupa J.H., advokat iz B., Ulica ..., protiv tužene - protutužiteljice M.Š. iz B., Ulica ..., koju zastupa G. R., advokat iz B. i tuženog M.R. iz N.S., Ulica ..., RS, po tužbi radi neosnovanog obogaćenja, vrijednost predmeta spora 16.000,00 KM i po protutužbi radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 11.050,00 KM, odlučujući o reviziji tužene M.Š., protiv presude Okružnog suda Doboj, broj 84 0 P 020232 11 Gž od 09.12.2011. godine, na sjednici održanoj 12.02.2013. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda Derventa, broj 84 0 P 020232 08 P od 29.04.2011. godine, obavezani su tuženi M.Š. (u daljem tekstu: prvotužena) i M.R. (u daljem tekstu: drugotuženi) da, kao solidarni dužnici, isplate tužiocu iznos od 8.915,88 KM po osnovu izvršenih ulaganja u objekte u posjedu i vlasništvu tuženih, a da prvotužena isplati iznos od 3.911,66 KM na ime izvršene isplate drugotuženom, u ime i za račun prvotužene, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom, počev od 15.12.2008. godine, kao dana podnošenja tužbe do isplate, te su tuženi obavezani da tužiocu naknade troškove posutpka u iznosu od 4.785,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja (stav I).

Odbijen je protutužbeni zahtjev prvotužene kojim traži da se obaveže tužilac da joj, na ime zakupnine za korištenje cijele kuće počev od 08.08.2008. godine, isplati iznos od 4.800,00 KM, na ime zakupnine za korištenje garaže i šupe za drva isplati iznos od 950,00 KM, na ime narušenog zdravlja zbog uskraćenog komoditeta u njenoj kući isplati iznos od 3.000,00 KM i da joj na ime duševnog bola i straha koji je izazvao svojim prijetnjama, isplati iznos od 2.000,00 KM (stav II).

Drugostepenom presudom Okružnog suda Doboj, broj 84 0 P 020232 11 Gž od 09.12.2011. godine, žalbe tuženih su odbijene i prvostepena presuda potvrđena.

Odbijena je žalba tužioca koju je izjavio protiv rješenja, broj 84 0 P 020232 08 P od 29.04.2011. godine o mjeri obezbjeđenja.

Prvotuzena revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora po tužbi je zahtjev tužioca da mu tuženi solidarno isplate iznos od 8.915,88 KM po osnovu izvršenih ulaganja u objekte u posjedu i vlasništvu tuženih, a da prvotuzena sama isplati iznos od 3.911,66 KM na ime izvršene isplate drugotuženom, u njeno ime i za njen račun, sve zajedno sa kamatom i troškovima postupka.

Predmet spora po protutužbi je zahtjev prvotuzene da joj tužilac isplati iznos od 4.800,00 KM na ime zakupnine za korištenje kuće i iznos od 950,00 KM na ime zakupnine za korištenje garaže i šupe za drva, te iznos od 3.000,00 KM na ime narušenog zdravlja zbog uskraćenog komoditeta u njenoj kući i iznos od 2.000,00 KM na ime pretrpljenog duševnog bola i straha zbog prijetnji tužioca, sve zajedno sa kamatom i troškovima postupka.

U bitnome se činjenično utvrđenje prvostepenog suda sastoji u sljedećem: da su tuženi vlasnici i posjednici nekretnina koje se nalaze u B., i to prvotuzena u dijelu 1/1 nekretnina označenih kao k.č. broj 245/1704, oranica u površini od 538 m² i k.č. broj 245/1703, kuća i dvorište površine 318 m², upisane u z.k. uložak broj 2166 k.o. B., a drugotuženi posjednik u dijelu 1/1 nekretnina upisanih u posjedovni list broj 2133 k.o. B.; da prvotuzena, kao primalac izdržavanja i drugotuženi, kao davalci izdržavanja imaju zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju i ugovor o poklonu, a koji ugovori nisu raskinuti na pravno valjan način; da su prvotuzena i tužilac postigli usmeni dogovor da zakluče ugovor o doživotnom izdržavanju, koji podrazumjeva zajedničko stanovanje, nakon što se raskine ugovor koji su međusobno zaključili tuženi; da je tužilac u ime i za račun prvotuzene, na ime naknade troškova koje je imao drugotuženi po osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju sa prvotuzenom, isplatio ovome iznos od 2.000,00 Eura; da je tužilac izvršio građevinske radove u kući i na vanjskom objektu prvotuzene, koje je vještak građevinske struke dipl. ing. građ. S.Ž., u pismenom nalazu od 08.02.2011. godine, procijenila na iznos od 8.915,88 KM i da tužilac i prvotuzena nisu zaključili ugovor o doživotnom izdržavanju zbog poremećenih odnosa.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09-u daljem tekstu ZPP), primjenom odredbe člana 210. i 324. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS, broj 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud odlučuje kao u izreci.

Po shvatanju prvostepenog suda, nesporno je da su tužilac i prvotužena bili u pregovorima za zaključenje ugovora o doživotnom izdržavanju, da je tužilac isplatio drugotuženom iznos od 2.000,00 Eura u ime i za račun prvotužene, da je drugotuženi prihvatio da se raskine ugovor o doživotnom izdržavanju i ugovor o poklonu nakon što mu je isplaćen navedeni iznos i da je tužilac dana 08.08.2008. godine sa porodicom uselio u kuću prvotužene, te izvršio građevinske radove koje je vještak naveo u svom nalazu.

Ocjenom izvedenih dokaza, prvostepeni sud zaključuje da je tužilac izvršio ulaganja u objekte prvotužene na osnovu njihovog usmenog dogovora da će zaključiti ugovor o doživotnom izdržavanju, a u namjeri da prvotuženoj obezbijedi objekat za stanovanje. Osim toga, sud nalazi da je tužilac, imajući u vidu postignuti dogovor u vezi sa zaključenjem ugovora, u kuću tužene uselio na osnovu njene saglasnosti i da nije dogovaran zakupni odnos, što bi se protivilo ugovoru koga su željeli zaključiti.

U odnosu na protutužbeni zahtjev za naknadu štete po osnovu pretrpljenih duševnih bolova, straha i narušenog zdravlja, sud cijeni da u tom dijelu zahtjev nije dokazan.

Drugostepeni sud u cijelosti prihvata činjenična utvrđenja i pravne zaključke prvostepenog suda, iz kog razloga odbija žalbu tuženih i potvrđuje prvostepenu presudu.

Drugostepena odluka je pravilna i revizioni navodi prvotužene je ne dovode u pitanje.

Revizijom se neosnovano ukazuje da je počinjena povreda odredbe člana 8. ZPP, posebno kada je u pitanju ocjena iskaza svjedoka Z.K., sestre tužioca. Tačno je da je prvotužena prigovarala iskazu svih saslušanih svjedoka, tako i iskazu Z.K., na način da se prigovara u cijelosti, a ni u reviziji se konkretno ne ukazuje zbog čega bi iskaz ovog svjedoka bio neobjektivan, osim što se radi o sestri tužioca.

Međutim, iz stanja spisa proizlazi da se odluke sudova ne zasnivaju samo na iskazu svjedoka Z.K., već i drugih saslušanih svjedoka B.P., V.M. i M.R.1, na iskazu stranaka i posredno izvedenim dokazima. S druge strane, iskaz svjedoka Z.K. se u bitnome ne razlikuje od iskaza ostalih svjedoka, kojima je sud poklonio povjerenje, zbog čega se navodi revizije, u ovom dijelu, ne mogu prihvatiti.

Ugovor o doživotnom izdržavanju je strogo formalan ugovor i ako pri njegovom zaključenju nije poštovana propisana forma, takav ugovor je ništav. Međutim, nesporno je da tužilac i prvotužena nisu zaključili taj ugovor, pa ocjena osnovanosti zahtjeva tužioca ne zavisi od njegove pravne valjanosti.

Odredba člana 30. stav 1. ZOO propisuje da pregovori koji prethode zaključenju ugovora ne obavezuju i da ih svaka strana može prekinuti kada hoće, ali strana koja je vodila pregovore bez namjere da zaključi ugovor odgovara za štetu nastalu njihovim vođenjem (stav 2.). Za štetu odgovara i ona strana koja je vodila pregovore u namjeri da zaključi ugovor, ali odustane od te namjere bez osnovanog razloga i time drugoj strani prouzrokuje štetu (stav 3.). Prvotužena nije osporila utvrđenje da je vodila pregovore sa tužiocem u namjeri da zakluče ugovor, a

nižestepeni sudovi su pravilnom ocjenom dokaza izveli zaključak da nije dokazala i navode da je odustala od njegovog zaključivanja zbog toga što je tužilac postupao prevarno.

Suprotno tome, tužilac je dokazao da je isplati drugotuženog i izvođenju građevinskih radova na objektima prvotužene, pristupio onog momenta kada je stekao uvjerenje da su postigli saglasnost volja o tome da se ugovor zaključi i na koji način bi trebalo da ispunjava obaveze prema prvotuženoj, kao budućem primaocu izdržavanja. Stoga je pravilno ocjenjeno da u postupanju tužioca nema nesavjesnosti i da je pregovore vodio u ozbiljnoj namjeri da dođe do zaključivanja ugovora, o čemu govore i njegova ulaganja u objekte prvotužene. Naime, potpuno je logično očekivati da se ulaganja, koja jesu znatnije vrijednosti, preduzimaju tek onda kada ona strana koja vrši ulaganja stekne uvjerenje da je sa drugom stranom postignuta saglasnost volje u vezi sa pravnim poslom koji je osnov za ta ulaganja.

Izvršenu isplatu drugotuženom u iznosu od 2.000,00 Eura, što predstavlja protuvrijednost od 3.911,66 KM, prvotužena nije osporavala. Da je to tako proizllazi i iz samog iskaza drugotuženog, kao i iz njegove pismene izjave od 29.04.2008. godine, kao i priznanice koju su zajednički potpisale stranke.

Po stavu ovog suda, pravilno su nižestepeni sudovi sudili kada su na konkretni pravni odnos primjenili odredbu člana 210. ZOO.

U odnosu na odbijajuću dio odluke o protutužbenom zahtjevu, revizija ne sadrži konkretne revizione prigovore, pa je sud u tom dijelu postupio u skladu sa odredbom člana 241. ZPP.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da ne postoje razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, niti ima nedostataka u donošenju pobijane odluke na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je reviziju prvotužene valjalo odbiti kao neosnovanu temeljem člana 248. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09).

Predsjednik vijeća:
Darko Osmić